

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH¹⁾
z dnia ..... 2013 r.**

zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego

Na podstawie art. 95 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany w § 2 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

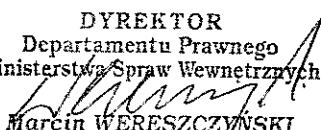
„10) art. 174 ust. 3, art. 175, art. 177, art. 188 oraz w art. 191 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21)”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W porozumieniu:
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Za zgodność
pod względem prawnym
i redakcyjnym

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Marcin WERESZCZYŃSKI
20.05.2013

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 105, poz. 674 i Nr 191, poz. 1176, z 2009 r. Nr 131, poz. 1083, z 2010 r. Nr 217, poz. 1434, z 2011 r. Nr 36, poz. 190 i Nr 158, poz. 944, Nr 259, poz. 1554 oraz z 2012 r. poz. 939.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 95 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395), jeżeli uprawnienie dla funkcjonariuszy określonego organu do nakładania grzywien wynika z innej ustawy, a ustawa ta nie określa wykroczeń, do których stosuje się postępowanie mandatowe, zakres wykroczeń, za które można nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego, określa, w drodze rozporządzenia, właściwy minister, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, mając na względzie konieczność zapewnienia szybkiej reakcji na fakt popełniania wykroczeń, a także potrzebę należytej ochrony dóbr szczególnie narażonych na naruszenia ze strony sprawców wykroczeń.

Strażnicy gminni (miejscy), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm.) – zwane dalej „rozporządzeniem”, mają ograniczone uprawnienia do stosowania postępowania mandatowego wobec sprawców wykroczeń.

Wejście w życie z dniem 23 stycznia 2013 r. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21) powoduje, że traci moc ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 i Nr 203, poz. 1351, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 117, poz. 678, Nr 138, poz. 809, Nr 152, poz. 897 i Nr 171, poz. 1016 oraz z 2012 r. poz. 951 i 1513).

Powyższa zmiana wywołuje bezpośrednie skutki dla uprawnień mandatowych straży gminnych (miejskich). Zgodnie bowiem z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2003 r. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm), strażnicy są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego m. in. za wykroczenia określone w art. 71, art. 75a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 i Nr 203, poz. 1351).

Wykroczenia wskazane w powyższych przepisach typizują zachowania polegające na przekształcaniu, wbrew zakazowi, termicznych odpadów poza spalarniami lub współspalarniami odpadów oraz przyjmowanie, w ramach prowadzenia punktu zbierania odpadów metali, odpadów metali innych niż metalowe odpady opakowaniowe po produktach żywnościowych, bez potwierdzenia tożsamości osoby przekazującej te odpady lub bez wypełnienia formularza przyjęcia odpadów metali, lub wypełniając formularz przyjęcia odpadów metali niezgodnie ze stanem rzeczywistym.

Z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, strażnicy straży gminnych (miejskich) tracą uprawnienia mandatowe w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, jak również w celu utrzymania strażom gminnym (miejskim) dotychczasowych uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wybrane wykroczenia określone w ustawie o odpadach, zasadnym jest nowelizacja rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji poprzez wykreślenie w § 2 ust. 1 pkt 10 zapisu „*art. 71, art. 75a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 i Nr 203, poz. 1351)*” i w to miejsce wpisanie „*art. 188 i art. 191 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21)*”.

Uzasadniając powyższe wskazać należy, że w treści art. 188 nowej ustawy o odpadach zawarto brzmienie art. 75a uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, sankcjonującego niedopełnienie obowiązków polegających na nie potwierdzeniu tożsamości osoby przekazującej odpady metali lub nie wypełnieniu formularza przyjęcia odpadów metali albo wypełnienie tegoż formularza niezgodnie ze stanem rzeczywistym przez prowadzącego punkt zbierania odpadów metali. Artykuł 75a znajdował się w zakresie upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego przez strażników straży gminnych i utrzymanie tego uprawnienia jest w pełni zasadne.

W treści art. 191 nowej ustawy o odpadach zawarto natomiast brzmienie art. 71 uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, sankcjonującego termiczne przekształcanie odpadów, wbrew zakazowi, poza spalarniami lub współspalarniami odpadów, który także znajdował się w zakresie upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego przez strażników straży gminnych. Utrzymanie tego uprawnienia jest tym samym w pełni zasadne.

Jednocześnie, mając na uwadze wnioski Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych RP, Straży Miejskiej w Krakowie, Straży Miejskiej w Łodzi oraz Straży Gminnej w Człuchowie, do projektu dodano także kolejne przepisy karne z ustawy o odpadach, tj. art. 174 ust. 3, art. 175 oraz art. 177. Projekt nie zakłada jednak, pomimo sugestii środowiska straży gminnych (miejskich), dodania tej formacji uprawnień mandatowych z art. 174 ust. 2 ustawy o odpadach.

W art. 174 w ust. 2 penalizowane są wykroczenia polegające na samowolnej zmianie podmiotu lub miejsca dostarczenia odpadów przez sprawcę. W większości przypadków dochodzi do tego wbrew intencji przekazującego odpady, który działając w dobrej wierze zostaje wprowadzony w błąd przez wykonującego usługę. Działanie sprawcy

tego wykroczenia może polegać na działaniu w zamiarze zwiększenia swego zysku i nie dostarczanie odpadów np. do wysypiska, gdzie musiałby uiścić opłatę za ich przyjęcie lecz pozbywa się odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Uprzedni posiadacz odpadów posiada dokumentację, świadczącą o przekazaniu ich podmiotowi uprawnionemu, jednakże dla zapewnienia, że odpady zostaną przekazane we właściwe miejsce lub odpowiedniemu podmiotowi niezbędna jest czynność weryfikacyjna. Tego rodzaju postępowanie odbywa się, w gruncie rzeczy, na szczeblu kontroli stosownych dokumentów, nie wymaga natomiast przeprowadzania czynności dowodowych, badań lub analiz. Wystąpienie wykroczenia lub jego brak warunkowane jest posiadaniem odpowiednich dokumentów przez przekazującego odpady oraz wykonującego usługę transportu odpadów.

Jednakże podkreślenia wymaga fakt, iż w praktyce może się okazać, że dla podmiotu wykonującego usługę transportu odpadów korzystniejsze pod kątem finansowy, może być „płacenie” grzywnien nałożonych w drodze mandatu karnego – w wysokości do 500 zł – niż dostarczanie odpadów do posiadacza odpadów albo do miejsc ich przeznaczenia wskazanego przez zlecającego usługę. Dlatego też poddano pod wątpliwość zasadność karania wykonującego usługę transportu odpadów grzywną w drodze mandatu karnego z powodu potrzeby analizy wpływu efektywności takiego ewentualnego rozwiązania prawnego.

Jednocześnie u podstaw nie przyjęcia propozycji straży gminnych (miejskich) w zakresie rozszerzenia straży uprawnień mandatowych o art. 174 ust. 2 ustawy o odpadach leży fakt, iż straż nie jest uprawniona do zatrzymywania do kontroli drogowej pojazdów przewożących odpady, a tym samym weryfikacja prawidłowości przewożenia do właściwego miejsca odpadów nie będzie możliwa podczas jazdy transportu, a dopiero – w praktyce – w chwili zsypu odpadów.

W art. 174 ust. 3 określona jest natomiast sankcja za magazynowanie odpadów niezgodnie z wymogami określonymi w art. 25 tejże ustawy. Możliwość zastosowania przez strażników gminnych (miejskich) postępowania mandatowego zapewni gwarancję skutecznego dyscyplinowania osób odpowiedzialnych bez konieczności wszczęcia postępowania sądowego. Ma to szczególne znaczenie z punktu widzenia ekonomiki postępowania w przypadku przyznania się sprawcy, jego woli poddania się karze oraz zaprowadzenia stanu zgodnego z wymaganiami w tym zakresie.

Art. 175 wprowadza sankcję za przekazywanie odpadów podmiotom nieuprawnionym. Przypadki takie występują szczególnie często na terenie remontowanych posesji, których właściciele lub użytkownicy, za drobne kwoty przekazują odpady poremontowe tzw. "zbieraczom", a ci, po wyselekcjonowaniu tego, co nadaje się do sprzedaży np. w skupach złomu, pozostałą część odpadów porzucają w odosobnionych

miejscach publicznych. Uprawnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego na sprawców tego rodzaju wykroczeń z pewnością będzie miało pozytywny wpływ na ograniczenie skali zjawiska, a także stanowić będzie dopełnienie łańcucha sankcji, gdzie karę ponosić będzie nie tylko sprawca bezpośredni lecz także osoba, która swym działaniem przyczyniła się do zaistnienia wykroczenia.

Potrzeba nowelizacji rozporządzenia podyktowana zasadą ekonomii postępowania w sprawach o wykroczenia, w których wystarczającą reakcją może być nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego. Projektowana zmiana ma na celu odformalizowanie czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, a w konsekwencji zmniejszenie liczby spraw kierowanych do sądów. Istotnym jest, że umożliwienie strażnikom gminnym (miejskim) prowadzenia postępowania mandatowego w reakcji na to wykroczenie stanowi gwarancję szybkiego i skutecznego działania organów odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia spójności systemu prawa niezbędne jest dokonanie nowelizacji rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Projekt oddziałuje na sytuację sprawców wykroczeń oraz na zakres zadań i uprawnień straży gminnych (miejskich).

2. Konsultacje społeczne

Stosownie do dyspozycji art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Ponadto projekt rozporządzenia zgodnie z § 11a ust. 1 uchwały Nr 49 rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. Regulamin prac Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) został zamieszczony na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce *Rządowy Proces Legislacyjny*.

Mając jednocześnie na uwadze zakres projektowanych zmian, projekt zostanie skonsultowany z Międzyresortowym Zespołem do Spraw Współpracy ze Strażami Gminnymi (Miejskimi) oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Ocena Skutków Regulacji zostanie uzupełniona w tym zakresie.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Przewiduje się, że proponowana regulacja spowoduje dodatkowe wpływy do budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, jednak wysokość wpływu do budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa jest niemożliwa do oszacowania. Zgodnie z dyspozycją art. 100 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395) ściąganie grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Grzywna ta stanowi dochód budżetu państwa, a gdy nałoży ją funkcjonariusz organu podległego władzom jednostki samorządu terytorialnego - stanowi dochód tej jednostki samorządu.

Jednocześnie wskazać należy, że rozszerzenie strażom gminnym (miejskim) zakresu wykroczeń, za które mogą nakładać grzywny w drodze mandatów karnych spowoduje zwiększenie liczby wykorzystywanych bloczków mandatowych, a tym samym ulegną zwiększeniu nakłady jednostek samorządu terytorialnego na zakup ww. bloczków. W celu zilustrowania, jakie obciążenie dla budżetu jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego stanowić będzie zakup dodatkowych bloczków mandatowych wskazać należy, że w procedurze zamówień publicznych koszt jednego bloczka mandatowego

20-formularzowego, bez nadruku numeru konta, wynosi średnio około 2 zł. Nie jest jednak możliwe do oszacowania obciążenia samorządu terytorialnego kosztami wynikającymi z zakupu większej - dodatkowej liczby bloczków mandatowych, gdyż nie ma realnej możliwości oszacowania w stosunku do ilu sprawców przedmiotowego wykroczenia strażnicy gminni (miejscy) zastosują tryb mandatowy.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje skutków mających wpływ na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Postanowienia niniejszego rozporządzenia nie mają wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na zmianę sytuacji i rozwój regionalny.

6. Źródła finansowania

Wejście w życie niniejszego rozporządzenia nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych w jednostkach objętych przepisami rozporządzenia. Jednakże, z uwagi na przyznanie strażnikom straży gminnych (miejskich) dodatkowych uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych, należy liczyć się z koniecznością zakupu przez jednostki samorządu terytorialnego większej liczby bloczków mandatowych.